

Citovat s uvedením zdroje:

Jozífková E. 2016. BDSM: rizika v číslech, další vývoj a zdroje informací *Sexuológia. Sexology.* 16(2), 24-31. ISSN 1335-8820

BDSM: rizika v číslech, další vývoj a zdroje informací

BDSM: the risks in numbers, future and resources of information

doc. RNDr. Eva Jozífková, Ph.D. et Ph.D.

katedra biologie, PŘF, Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem

Abstrakt

Preference pro BDSM má pravděpodobně kořeny v přirozeném chování lidí. Mohlo by se jednat o projev reprodukčních strategií, tedy adaptivního chování, v současných životních podmínkách. V posledních letech přestává být BDSM sex tabuizován. Lze očekávat, že se lidé budou o toto chování více zajímat a specialisté se budou setkávat s problematikou BDSM mnohem častěji.

BDSM je konsensuální sexuální aktivita, lidé se jí účastní vědomě a dobrovolně. Před sexuální aktivitou se domlouvají na tom, co chtějí dělat (*negotiation*). Sdělují si své limity (*limits*, kam až chtějí zajít) a domlouvají si tzv. *safeword* (stopka, slovo nebo gesto, kterým aktivitu ukončují). Dle zprávy Wright et al. (2015) bylo 29 % osob v rámci BDSM vystaveno nekonsensuálnímu sexu. Toto porušení souhlasu sahalo od nehod při sexu po plánovaný úmysl. Stávalo se především nově příchozím. Konsensus jiných porušovaly i některé osoby s vedoucím postavením v BDSM komunitách či na srazích. Existuje tedy velké množství osob, které mohou potřebovat informace a pomoc lékaře či jiného specialisty. V článku jsou uvedeny nejtypičtější případy, zjištěná rizika a zdroje informací pro lékaře a specialisty pečující o duševní zdraví.

Abstract

Preference for BDSM sex is likely to originate in natural human behaviour. This preference may represent a mating strategy, i.e., adaptive behaviour enacted in contemporary living conditions. The BDSM sex is not a taboo any more. One could expect an increasing number of individuals interested in BDSM. Therefore, physicians and specialists might meet such people more frequently.

BDSM is a consensual sexual activity. Participants engage in BDSM sexual activities voluntarily and consciously. They negotiate about what they are going to do with their partners. They define their limits and limitations within these activities and set a safeword or safesign which involve words or gestures that signalize that participants want to stop the activity. Wright et al. (2015) discovered that 29 % respondents had their consent violated in BDSM sex. These violations ranged from an accident to a wilful abuse. Newbies were found to be the most vulnerable subgroup while some leaders of organized events or leaders in BDSM community had a tendency to violate other participant's consent. All these people often need physician's or mental health specialist's help. In this article I provide some characteristic cases, associated risks, and also resources of information

Key words: *BDSM – sadism – masochism – sadomasochism – sex – deviance – paraphilia – violence – abuse – strategy – reproduction – mating – partner choice – dominance – submissiveness – domestic violence – partner violence – sexual minority – predator*

Klíčová slova: *BDSM – sadismus – masochismus – sadomasochismus – deviace – parafilie – násilí – zneužívání – strategie – reprodukce – volba partnera – dominance – submisivita – domácí násilí – partnerské násilí – sexuální menšiny*

Úvod

Pojem BDSM se v současné době používá pro jednu nebo více sexuálních aktivit či sexuálních preferencí z následujícího spektra: sadismus a masochismus (SM, užití silných fyzických stimulů), dominance a submisivita v sexu (D/s, prožitek a zdůrazňování projevů hierarchické nerovnosti mezi partnery, nemusí být přítomno S/M) a bondage (svazování, užití fyzicky omezujících zařízení či pomůcek, které mají sexuální význam minimálně pro jednoho z partnerů) (Bezreh et al. 2012; Ernulf & Innala 1995; Kolmes et al. 2006; Richters et al. 2008).

V některých definicích BDSM (např. Bezreh et al. 2012) se objevuje pojem bondage samotný, Ernulf a Innala (1995) uvádějí pojem bondage & discipline, tj. fyzická omezení a omezení psychická – pomocí příkazů. Pojem leathersex se podle Weinberga (2006) nepřekrývá plně s pojmem BDSM. Leathersex definuje jako erotizaci mužného zjevu typu „macho“ (kovboj, rebel), symbolizovaného nošením koženého oblečení v gay subkultuře (Weinberg 2006). Podle jiného zdroje leathersex může označovat gay a lesbickou BDSM subkulturu nebo starší gay BDSM subkulturu (Moore et al. 2016).

„Jedinci s D/s zaměřením pociťují silné sexuální vzrušení, když prožívají pocit, že jsou vůči svému sexuálnímu protějšku velmi nadřazení nebo velmi podřízeni (dominance a submisivita v sexu). Osoby SM zaměřené vnímají při sexuální aktivitě jako vzrušující podněty, které u ostatních osob většinou vyvolávají dojem či pocit bolesti nebo nepříjemného tlaku. Sexuální bondage nemusí zahrnovat dominanci a submisivitu nebo sadomasochismus.“ (Jozifkova 2007)

Osoby také často preferují či užívají některý z fetišů. Typické je užívání koženého oblečení a pomůcek). Dalším fetišem bývá guma latex, guma. Osoby při sexuálních interakcích („scénkách“, play, scene) vystupují v typických rolích (paní/otrok; učitel/školačka; majitel/zvíře) zasazených do určitého prostředí a kontextu (mučírna) a/nebo používají specifické sexuální praktiky (naplácání, svazování).

V současnosti rozsah tohoto chování lidí sahá od užití pomůcek pro obohacení sexu v běžných vztazích běžně zaměřených osob (slengově tzv. vanilly) přes praktiky a způsoby vztahu u osob, které jiný sex nebo jiný partner nevzrušuje (slengově: BDSMer, BDSM pozitivní, BDSM+). Toto chování se pohybuje v rozmezí od užívání od symbolů a erotických her po nehody a úmyslná ublížení.

Typické pro BDSMery bývají silné fantasie o praktice nebo určité situaci a slabší či symbolické praktikování takového chování ne skutečnosti. Časté rovněž bývá, že osoby preferují více oblastí BDSM v různé intenzitě. V BDSM se pro různé aktivity a jejich účastníky používá široká škála pojmů. Osoby pomocí těchto pojmů samy definují své sexuální chování a své potřeby. Zatímco před patnácti lety bylo snahou seznámit lékaře a psychology se základní terminologií, v dnešní době se základní pojmy užívají již v mainstreamu. Obecně lze říci, že při komunikaci například s klientem, pacientem nebo s budoucím partnerem je důležité zjistit, co přesně si dotýčný pod danou definicí představuje.

Pokud se na BDSM chování podíváme z hlediska řetězce prvků chování, projevy chování se odehrávají ve fázi flirtování a ve fázi sexuální přede hry. BDSM sex mohou mít osoby s partnerem bez dlouhodobého partnerského vztahu. Na druhou stranu však nositelé této preference vykazují dlouhodobé láskyplné vztahy (Dancer et al. 2006) a po lásce touží. Sílu těchto vztahů a touhu po lásce skutečně nelze v této oblasti podceňovat. I ve vztazích osob takto zaměřených se může vyskytovat domácí či partnerské násilí a provozování BDSM může k násilí sklouznout jak ze strany partnera, tak ze strany členů komunit (Jozifkova 2013a).

Podle údajů z Austrálie BDSM sex praktikovala 2 % mužů a 1,4 % žen z osob, které v minulém roce (před výzkumem) měly partnera (Richters et al. 2003). Podle starších údajů z USA zažilo takový sex 14 % mužů, 11 % žen (Janus & Janus 1993). Sexuální fantasie tohoto typu má přibližně 50 % osob (Povls & Davies 2012), nová studie však uvádí vyšší čísla (Joyal et al. 2015). Jedná se tedy o velké množství osob.

V současné době jsou již široce známy výsledky studií, podle kterých osoby praktikující BDSM sex nevykazovaly poruchy chování, duševní nemoci či horší sociální fungování (Connolly et al. 2006; Cross & Matheson 2006; Richters et al. 2008; Wismeijer & an Assen 2013). Došlo ke změnám v diagnostickém manuálu užívaném v USA, sadomasochismus a fetišismus byl vyjmut ze seznamu sexuálních deviací v severských zemích (Jozifkova 2011; Revise F65 2011). V současnosti přestává být

sexuální chování typu BDSM tabu. A lze očekávat, že specialisté se budou setkávat s problematikou BDSM mnohem častěji.

V této souvislosti je také potřeba zdůraznit, že 40,7 % osob si tyto své preference uvědomilo před 18 rokem života, (přesněji 21,6 % osob si uvědomilo do 13 roku života, 19,1 % mezi 14-17 rokem života) (Bezreh et al. 2012; Sandnabba et al. 1999), tedy v období, kdy jsou mimořádně zranitelné.

Možná evolučně biologická příčina preference pro BDSM

Proč nyní BDSM sex masově oslovuje osoby ve společnostech, ve kterých je kladen důraz na rovná práva všech? BDSM preference by z evolučně biologického hlediska mohly být adaptivním chováním (chováním výhodným pro reprodukci jedinců, chováním prospěšným pro geny které tvoří základ pro rozvoj určité vlastnosti). Mohlo by jít o reprodukční strategie, zesílené reprodukční strategie či by-produkty úspěšných reprodukčních strategií (Jozifkova et al. 2012; Jozifkova & Konvicka 2009; Jozifkova et al. 2014). Například sexuální vzrušení dominancí a submisivitou v sexu je možné vysvětlit následovně. Jedinec, který je v societě hierarchicky výše postavený, je pravděpodobně nositelem kvalitních genů, může získat a poskytnout cenné zdroje (zdrojem může být potrava, úkryt, teritorium), může poskytnout ochranu. Nižší postavený pak poskytuje výše postavenému jistotu paternity, tedy věrnost (Mennill et al. 2004). Sexuální vzrušení nadřazeným nebo podřízeným partnerem by tedy mohlo zajišťovat průběh reprodukční strategie (Jozifkova & Konvicka 2009; Jozifkova et al. 2014).

Otázkou zůstávalo, proč by některé ženy měly preferovat submisivní muže. I zde lze nalézt vysvětlení. Mírný hierarchický rozdíl mezi partnery pravděpodobně může zlepšovat kooperaci a soudržnost párů. V pražské městské populaci se páry, kde se muž podřizoval častěji ženě, nelišily v počtu potomků od párů, kde se žena podřizovala častěji muži. Nejhuře dopadly páry, kde se nikdo nechtěl nikomu podřídít (Jozifkova et al. 2014).

U živočichů existují takzvané hlavní reprodukční strategie a taktiky, kterými se řídí většina jedinců, a alternativní reprodukční strategie a taktiky, podle kterých se chová menší procento jedinců (viz (Alcock 2013)). Alternativní reprodukční chování umožňuje „obejít“ pravidla hlavních reprodukčních strategií a taktik a umožňují jedinci uspět v reprodukci jiným způsobem. Alternativní reprodukční strategie jsou často tzv. oportunistické strategie, chování, typu „využití příležitosti“ nebo „poskytnutí příležitosti“. Jedinec má buď preferenci pro alternativní chování vrozenou, tedy nemůže se chovat jinak a hovoříme o alternativní strategii, nebo může volit ze dvou nebo více taktik a použít buď hlavní, nebo alternativní taktiku (Alcock 2013). Sama existence hlavní reprodukční strategie nebo taktiky generuje existenci alternativních strategií a taktik. Odpovědi na otázky týkající se sociální hierarchie korelovaly u studentů s preferencí nadřazenosti a podřízenosti v sexu, ale nikoliv s preferencí svazování. Lze vyvodit, že preference pro bondage by mohla být odvozena od alternativní strategie či taktiky. To by vysvětlovalo existenci skupiny osob, které vzrušuje bondage, ale zároveň je nevzrušuje dominance a submisivita v sexu (Jozifkova et al. 2012).

Co se týče silných podnětů v sadismu a masochismu, silné a důrazné podněty při sexuální aktivitě můžeme zaznamenat v přírodě u různých živočišných druhů. Je pravděpodobné, že změny hormonálních hladin souvisejících se sexuálním vyladěním mohou u části populace posouvat vnímání podnětů.

Konsensus v BDSM

BDSM je konsensuální sexuální aktivita (Bezreh et al. 2012; Weinberg et al. 1984), odehrává se tedy se souhlasem zúčastněných. Aby bylo jisté, že dotyčný si skutečně takovou aktivitu přeje, účastníci se předem domlouvají (*domluva, negotiation*) o průběhu sexuálních interakce (*scénky, scene, play*). Stanovují své limity – tedy hranice, za které nechtějí zajít a stanovují způsob, jak si budou signalizovat, že je třeba aktivitu ukončit¹.

Účastníci používají *safeword* (nebo *safesign*), slovo nebo znamení, kterými dávají najevo, že si přejí danou praxi ukončit. V češtině se používá pojem *stopka*. Jako příklad stopky, která bývá používána například i v BDSM klubech, bývají uváděny barvy jako na semaforu (například červená – okamžitě přestat, žlutá – zmírnit, zelená – v pořádku). Stopku používají osoby z fyzických důvodů a

z psychických důvodů. Co se týče fyzických důvodů, používají ji nejen například proto, že je něco příliš bolí nebo že se jim v průběhu akce udělalo na omdlení, ale také proto, jim dnes není příjemná a nevzrušuje je aktivita, která je jindy baví. Co se týče důvodů psychických, osoba se může cítit nestabilní, příliš vyčerpaná, může se jí vybavit nepříjemný zážitek z minulosti, nebo sexuální interakce z nějakého důvodu „nesedne“, cítí, že dnes se věci nevyvíjely dobře a akci ukončí.

Důležité je férově signalizovat partnerovi, že věci nejsou v pořádku. Zaprvé protože většina osob nechce nikomu ublížit a proto potřebuje zpětnou vazbu. Ta druhé proto, že obecně lidem není příjemné, když se po interakci dozví, že jejich protějšek z jejich konání měl mizerný zážitek a vlastně ho to vůbec nebavilo. Safeword používají nejen osoby na pozici „níže“ tzv. *bottom* (submisiv, nebo masochista), ale také osob s vedoucí rolí ve scéně, tzv. *top* (dominant nebo sadista) (pro více viz www.en-k.net). Například *top* se může dostat do situace, kdy po něm jeho protějšek žádá příliš bolestivou sexuální aktivitu, než jakou ho baví praktikovat, nebo se ho snaží vyhecovat k rizikové sexuální aktivitě, a tuto aktivitu odmítne.

Dále si účastníci těchto aktivit domlouvají tzv. *limity*, tedy hranice, kam až jsou ochotni zajít. Limity mohou být „tvrdé“ (*hard limits*), nebo „měkké“ (*soft limits*) (Newmahr 2010). „Hard“ jsou hranice, za které zajít nechtějí v žádném případě. „Soft“ limity jsou hranice, za které se dostávají při praktice tzv. překračování hranic. Překračování hranic, tedy překročení limitů ve snaze zvýšit prožitek partnera, je značně riziková aktivita (viz data dále).

O safeword a o limitech se osoby před scénkou domlouvají. A tak, jak to při domlouvání se u lidí bývá v různých oblastech, ani v BDSM se tato domluva nepodaří ve všech případech.

Co se týče porušení konsensu, tedy nerespektování limitů, safeword či obojího) sahalo od nehod při sexu po plánovaný úmysl (Wright et al. 2015). Lidé neměli dost informací, neměli ostatečné zkušenosti, neodhadli situaci, nebo došlo k nedorozumění („havárie“ v sexu).

Osoby uváděly, že nemohly adekvátně reagovat a situaci zastavit, protože byly v tzv. *subspace*. Intenzita a četnost stimulů a/nebo změny hladin hormonů souvisejících s hierarchickým postavením mohou vyvolat tzv. *subspace*, stav, který účastníci BDSM interakcí označují jako změněný stav vědomí. Pro tento stav bylo typické, že dotyčný méně vnímal okolí, nemohl reagovat, na okolí reagoval pomaleji či vůbec a mohlo se vyskytnout změněné (většinou snížené) vnímání bolesti (definice *subspace* viz (A Submissive's Initiative 2016; The Submissive Guide 2016)). Pravděpodobně se jedná následek rychlé a výrazné změny hladin hormonů a/nebo zahlcení podněty.

Přirozeně submisivní lidé (povaha) mohou mít tendenci opomíjet své zájmy. Část osob, které preferují submisivitu v sexu, je submisivnější i v běžném životě (viz (Herbert & Weaver 2014) a je snadné toho využít. Submisivně se často chovají osoby, které byly v minulosti vystaveny násilí a takové osoby bohužel mohou být vyhledávány těmi, kdo si přejí ubližovat jiným, takzvanými predátory². Submisivní osoby mohou být snadno manipulovány. Osoby preferující submisivitu v sexu mohou díky spojení mezi submisivitu a sexuální preferencí partnerovi před sexuální interakcí odsouhlasit něco, s čím by běžně či za jiných okolností nesouhlasily.

Situacím, kdy partner konsensus respektovat nechce nebo plánuje konsensus nerespektovat, jsou nejčastěji vystaveny osoby bez zkušeností a znalostí mimo komunity a osoby, které nově přicházejí do komunit. Lidé mají tendenci souhlasit s výše postaveným a následovat ho (viz (Buss & Craik 1980; Goldberg 1999; Mast et al. 2008). Obzvláště ve strastiplných situacích. Coming out nebo vědomí toho, že je dotyčný je nositelem parafilie, se jistě takovou situací může stát. Dotyčný se pak může stát snadnou kořistí predátora². Vysoká zranitelnost nově přichozích je patrná jak z dat Wright et al. (2015), tak z množství webových stránek a článků, pocházejících z různých míst a různého časového období (např. (en.k 2003; Kinsey 2016)). Tyto materiály popisují obdobnou kasuistiku a dávají rady praktikujícím, jak se vyhnout tzv. predátorům a nekvalitním partnerům. Bohužel dle dále uvedených dat Wright et al. (2015) se osoby nadále dostávají do obdobných situací a jsou vystaveny nekonsensuální sexuální aktivitě a duševnímu strádání.

K porušení konsensu může docházet v situacích, kdy se vztah mezi osobami BDSM zaměřenými nevyvíjí dobře, nebo přerůstá v domácí násilí. Typická je situace, kdy hierarchický rozdíl mezi osobami není po interakci dorovnán či snížen na minimum snížen, vztah se stává nefunkční a

buď vede k násilí, nebo se rozpadá. Po sexuální interakci, kdy došlo k hlubokému podřízení se, jedinci potřebují čas a bezpečné prostředí. Zdá se, že se jedinci, tedy přesněji jejich organismus postupně učí, jak se s prožitky a hormonálními změnami vyrovnat a vrátit k normálu. Speciálním případem jsou situace, kdy osoba dominantní v sexu úmyslně udržuje neúměrně velký hierarchický rozdíl mezi partnery a snaží se tak partnera manipulovat.

Hypoteticky BDSM přestává být dobrovolnou sexuální aktivitou v okamžiku, kdy se osoba kvůli partnerovi nebo druhým snaží vydržet věci, které jí samé sexuální vzrušení nepřinášejí.

Pro více k problematice BDSM vztahů viz (Jozífkova 2008; Jozífkova 2013a; Jozífkova 2013b).

Porušování konsensu – údaje ze zprávy Wright et al.(2015)

V roce 2014 zorganizovala National Coalition for Sexual Freedom prostřednictvím webových stránek dotazníkový průzkum mezi osobami s BDSM zaměřením, kterého se účastnilo přes 4500 respondentů. 29 % ze 4503 respondentů účastníků výzkumu uvedlo, že zažilo porušení konsensu v BDSM. Přesněji, 16 % zažilo porušení limitů; 4,6 % nerespektování safeword a 8,5 % oboje (Wright et al. 2015).

Podle autorů technické zprávy o výzkumu není vyloučeno, že se výzkumu s vyšší pravděpodobností účastnili ti, kteří násilí zažili, neboť o něm chtěli vypovídat a v reálu je tedy násilí méně. Na druhou stranu uvádějí, že ve skutečnosti může být porušení konsensu v reálu častější, neboť část osob se špatnými zkušenostmi mohla přestat navštěvovat internetové stránky o BDSM a o výzkumu se tak vůbec nedozvěděla. Situace v českých komunitách vykazuje proti USA zpožděný vývoj, a proto by následující data mohla odrážet situaci u nás.

Respondenti pocházeli téměř z 90 % z USA, 89 % bylo kavkazského původu. Věkové rozmezí kolísalo od 18 do 70 let, 65 % respondentů bylo mezi 25-50 lety. Téměř 84 % respondentů se zapojovalo do BDSM-leather-fetiš online komunit nebo webů. 15 % respondentů nikdy nebylo na BDSM srazu a 23 % nebylo na srazu v minulém roce.

Pro 71 % respondentů nebylo příjemné mluvit o BDSM s rodinou a pro 18% nebylo příjemné mluvit o BDSM s primárním partnerem. Wright et al. (2015) toto zjištění nerozvádějí. Lze se domnívat, že většina osob tedy pravděpodobně o svém zaměření rodině neřekla a přibližně pětina o něm pravděpodobně neřekla ani primárnímu partnerovi.

Co se týče pohlaví, tvořilo vzorek 55 % žen, 36 % mužů, cca 10 % osob se označilo jako queer, transgender, fluid, agender či jinak. Heterosexuální orientaci uvedlo 41 % osob, 60 % osob pak bylo bisexuálních, pansexuálních, G/L, asexuálních, „flexible“, či jinak orientovaných.

Osoby na otázku, proč někdo jejich souhlas porušil, odpovídaly následovně. Ve 33 % byly oběti manipulovány nebo donuceny, v 6 % to byl „útok predátora“², v 15 % nepochopení či špatná komunikace, v 11 % nedostatek znalostí nebo dovedností, v 7 % bylo porušení konsensu součástí dynamiky (a osobám nevadilo, co se stalo, byly „OK“), v 6 % to byla nehoda.

O příčině porušení konsensu vypovídali i ti, kteří něčí konsensus porušili. Na otázku, proč to udělali, 30 % uvedlo, že to bylo kvůli špatné komunikaci či nepochopení, pro 24 % byla to součást dynamiky, u 19 % to byla nehoda, u 14 % nedostatek znalostí a dovedností, 6 % uvedlo, že byli do aktivity ponořeni (v originále *get catch up*) a 4 % respondentů si myslela, že takto budou mít úspěch.

Oběti uvedly, že původce byl ovlivněný alkoholem ve 2 % případů, původci přiznali ovlivnění alkoholem v 1 % případů (Podmínkou bezpečného praktikování BDSM je žádný alkohol a žádné drogy, tedy nic, co ovlivňuje úsudek.)

Další data ukázala, jak zlé porušení konsensu bylo. 2 % ze všech respondentů (96 lidí, tj. 7 % z těch, vůči kterým byl překročen konsensus) potřebovalo lékařskou péči. Život ohrožující nebo vážné zranění utrpělo 0,5 % (23) ze všech respondentů. Třicet tři osob muselo navštívit nemocnici (jen 4 nebyli spokojeni s pomocí nemocnice). Služby pro oběti násilí využilo 144 osob, 75 % z nich

potřebovalo někoho pečujícího o duševní zdraví. Na polici oznámilo násilí (porušení konsensu) 29 napadených osob.

Nekonsensuální anální, orální nebo vaginální sex zažilo 8,9 % ze všech respondentů (400 osob ze 4511).

Následující údaje se vztahují jen ke skupině osob, jejichž konsensus byl porušen. Respondenti mohli zaškrtnout více odpovědí. Nekonsensuální penetraci penisem, dildem nebo prstem do vaginy zažilo 29 % osob, do anu 21 % osob. Co se týče nekonsensuální penetrace penisem, tuto zkušenost mělo 28 % žen a 31 % gayů. 16 % osob bylo donuceno k orálnímu sexu.

Nekonsensuálnímu ponižování bylo vystaveno 20 % osob, škracení 15 % osob, svazování (bondage) 11%. Aktivitám typu úder pak bylo vystaveno 21 % osob, fackování 16 % osob, naplácání 11 % osob, nekonsensuálnímu bičování 7 % a kousnutí 1 %.

3 % osob byla vystavena nechráněnému sexu, 5 % praktikám zahrnujícím krev nebo použití nože, 4 % praktikám s močí (watersports).

Nekonsensuální použití rouбіku uvedlo 5 % a použití pásky přes oči 4 % osob. Méně než 1 % osob pak bylo vystaveno situaci, kdy někdo bez jejich souhlasu pořizoval pořizování videozáznam, použil praktiky typu elektrika, oheň, lechtání, líbání anebo bez jejich souhlasu přizval další osoby.

Nekonsensuálnímu dotyku bylo vystaveno 26 % osob a dotyku na genitálu nebo bradavkách 20 %.

Autoři studie se ptali respondentů, co si mysleli, když byli vystaveni nekonsensuální BDSM aktivitě. Jako odpověď na otázku bylo možno zaškrtnout více odpovědí. Respondenti v 81 % chtěli přestat; ve 31 % nebyli si jistí, že byl konsensus porušen; v 7 % jim to nevadilo a 2 % respondentů odpověděla, že nemohla akci zastavit, byli v subspace, nebo nevědí.

A takto se respondenti domlouvali o sexuální interakci, při které byl jejich konsensus porušen: v 60 % se domlouvali osobně, v 10 % on-line, v 3 % více způsoby. V 7 % se rozhodli nevyjednávat o interakci – tedy nedomlouvat se. V 17 % uvedli, že měli s dotyčným nebo dotyčnou vztah, měli s ním nebo s ní předchozí zkušenost a nedomlouvali se tedy. Ve 2 % nedostali šanci předem se domluvit.

K dispozici jsou i údaje od osob, které porušily něčí konsensus. 78 % z nich byli muži, 19 % ženy, 65 % bylo heterosexuálních (ve vzorku respondentů přitom bylo jen 40% heterosexuálů) Naprostá většina (80 % z nich) to udělala na pozici *top* (v roli výše postaveného ve scéně, tj. dominanta, sadisty). Alarmující jsou dvě následující zjištění: 20 % těchto osob uvedlo, že měli vůdčí roli na BDSM srazu nebo v BDSM skupině, kde něčí konsensus porušili. A 65 % z nich to udělalo někomu, kdo ještě nebyl v BDSM komunitě nebo tam byl kratší dobu než tři roky.

Vraťme se však zpátky k těm, jejichž konsensus byl porušen. Z hlediska genderu a orientace, 36 % osob uvedlo, že jsou queers, 34 % transgender, 27 % jinak; 31 % byly ženy a 13% muži. Pokud srovnáme toto zastoupení s původním souborem, vyplývá, že queers a translidé tvořili podskupinu s velkým rizikem ohrožení. Je otázkou, jestli se jednalo o situaci, kdy méně atraktivní osoby měly zúžený výběr a volily riskantnější partnery k sexuální aktivitě či se snahou vydržet více snažily dorovnat určitý handicap, jak bylo pozorováno v českých subkomunitách.

Osoby, jejich konsensus byl porušen, byly jen ve 14 % masochisté, ale 58 % z nich bylo submisivních v sexu. Podle těchto dat jsou tedy osoby preferující submisivitu v sexu mnohem ohroženější než masochisté, pravděpodobně z důvodů uvedených v podkapitole *Konsensus v BDSM*.

Dvakrát nebo vícekrát bylo porušení konsensu vystaveno 60 % osob. I tato data dokládají, že některé osoby jsou v tomto směru zranitelnější a mimořádně zranitelné jsou osoby, které již byly v minulosti vystaveny násilí.

Výsledky výzkumu rovněž potvrzují, že nově příchozí jsou nejvíce ohroženou skupinou. Z osob, které byly vystaveny porušení konsensu, se to 72 % respondentů stalo během prvních tří let s BDSM komunitou nebo předtím, než se účastnili BDSM srazů a aktivit na webu. 25 % respondentů

pak bylo vystaveno porušení konsensu před tím, než se účastnili BDSM srazů a aktivit na webu. 47 % tedy bylo vystaveno porušení konsensu během prvních tří let s komunitou.

K porušení konsensu došlo v 58 % u původce doma, ve společném domově nebo v domově osoby, jejíž konsensus byl porušen.

U 29 % osob došlo k porušení konsensu na BDSM srazě nebo soukromé party. Každá pátá z těchto osob uvedla, že ten, kdo porušil její konsensus, měl významné postavení v BDSM skupině nebo na srazu, kde se to stalo. Každá třetí osoba znala někoho, koho rovněž tento násilník poškodil. Čtvrtina osob to řekla organizátorům, a pomohli jen ve 2/3 případů. Zde lze bohužel konstatovat, že navzdory všem snahám komunity nejsou vždy bezpečné prostředí. Ani sdělování údajů o osobách nepomáhá. Respondenti se setkali s porušením konsensu i od osob, na které jim ostatní dali dobré reference.

Toto jsou některá zjištění z rozsáhlé zprávy Wright et al (2015). Z výše uvedených údajů je zřejmé, že co se týče BDSM, může velké množství osob naléhavě potřebovat kvalitní informace a pomoc a podporu odborníků.

Vývoj a zdroje informací

V současné době se výzkumné studie pohybují od popisu případů k stovkám a tisícům dotazníků od osob praktikujících BDSM získaných přes webové stránky (Connolly et al. 2006; Herbert & Weaver 2014; Wismeijer & an Assen 2013; Wright et al. 2015). Tato tematika se objevuje v bakalářských, magisterských a doktorských pracích studentů v zahraničí a v současné době i u nás. Vyšly velké studie na obecné populaci, které dokládají, že sexuální preference tohoto typu jsou široce rozšířené (Joyal et al. 2015; Joyal & Carpentier 2016).

Řadu odborných publikací lze v současné době získat snadno prostřednictvím webových stránek www.researchgate.net, kde výzkumníci sdílejí své publikace s kolegy. Podle mých zkušeností této sítě hodně specialisté i studenti zahraničí.

Organizace, které se věnují osobám s těmito sexuálními preferencemi (například National Coalition for Sexual Freedom v USA a organizace terapeutů Pink Therapy v Anglii) pořádají kurzy vzdělávání pro speciality, lékaře a odborníky pečující o duševní zdraví (viz odkaz na stránky těchto orgnaizací).

Pro lékaře a terapeuty existují publikace o BDSM, videoprojekce a přednášky na youtube. Řadu důležitých informací o péči o osoby s odlišnými sexuálními preferencemi (BDSM, fetiš, polyamory, LGTB, TV apod.) a o celé problematice poskytují webové stránky terapeutů. Tyto stránky sice slouží především jako reklama na poskytovatele terapie (s dokonale zvládnutou sebereprezentací se lze setkat na stránkách amerických specialistů), nicméně často obsahují odkazy na důležité zdroje či užitečné pasáže textu. Obdobné trendy se začínají objevovat v České republice. Dalším zdrojem informací jsou stránky organizací zaměřených na pomoc osobám, které preferují BDSM sex, stránky terapeutů, a stránky osob praktikujících BDSM. Níže přikládám seznam odkazů na užitečné zdroje.

Tyto zdroje informací jsou převzaty ze stránek organizací i jednotlivců poskytujících podporu osobám s BDSM preferencí, nebo obsahují informace od autorů považovaných za důvěryhodné a kvalitní. Přestože jsem se snažila podle tohoto klíče vybírat zdroje s vysokou úrovní, bohužel nelze v internetovém prostředí kvalitu informace zaručit.

Knihy pro lékaře a terapeuty a základní publikace

Wiseman J. SM 101: A Realistic Introduction. 2nd edition Greenery Press, 1996. ISBN-13: 978-0963976383, ISBN-10: 0963976389 – *důležité informace, základ pro praktikující*

Moser Ch. Health Care Without Shame: A Handbook for the Sexually Diverse and Their Caregivers. Greenery Press, 1999. ISBN-10: 1890159123, ISBN-13: 978-1890159122 – *útlá a výstižná, lze přečíst rychle, návodná, srozumitelný jazyk, jedna z kapitol přeložena na www.en-k.net*

Ortmann D.M., Sprott R. A. Sexual Outsiders: Understanding BDSM Sexualities and Communities. Rowman & Littlefield Publishers, 2015. ISBN-13: 978-1442217362, ISBN-10: 1442217367 - *nejnovější*

Eds. Neal Ch., Dovies D. Pink Therapy Vol. 3: Issues in Therapy with Lesbian, Gay, and Bisexual and Transgender Clients Open University Press, 2000 *Publikace terapeutů organizace Pink Therapy*

Odborné články

odborné publikace lze přímo od našich i zahraničních kolegů získat na webových stránkách www.researchgate.net

Odkazy na webové stránky převzaté z osobních stránek terapeutů Pink Therapy

doporučené zdroje informací s komentářem
<http://clarissethorn.com/bdsm-resources/>

stručné a výstižné vysvětlení, co je BDSM (obsahuje sexuálně explicitní obrázky)
<https://www.xeromag.com/fvbds.html>

sociální síť BDSM, fetiš, kinky (obsahuje sexuálně explicitní materiály)
<https://fetlife.com>

stránky pro dospívající a rodiče
<http://www.scarleteen.com/>

stránky pro dospívající nad 14 let a rodiče
<http://www.bishuk.com/parents/>

Sense about sex: informace o sexu od terapeutů, vědců, aktivistů, pedagogů
<https://senseaboutsex.wordpress.com/>

Odkazy na webové stránky Pink Therapy a odkazy převzaté ze stránek této organizace

Pink Therapy je britské sdružení terapeutů, které poskytuje služby klientům a školí profesionály. Pomáhá klientům rozmanitého gendrového a sexuálního zaměření (LGTB, TV, intersex, BDSM, fetiš, polyamory...). Webové stránky obsahují odkazy na zdroje informací, školení, knihy pro terapeuty i klienty, videa, a další organizace. Obsahují návod pro účastníky srazů i návod pro organizátory srazů, jak zajistit bezpečnost na srazech.
<http://www.pinktherapy.com>

BDSM – popis a vysvětlení, včetně historie a právního statusu v různých zemích
<https://en.wikipedia.org/wiki/BDSM>

bezpečnost - základní pravidla při sexuálních praktikách BDSM
<https://www.xeromag.com/fvbdsafety.html>

DomSubFriens: odkazy na zdroje (pozor, včetně sexuálně explicitních materiálů)
http://domsubfriends.com/cgi-local/wwwdir/db.cgi?db=rescat&uid=default&category=*&view_records=View+Records&dc=3

NLA- Columbus: odkazy na zdroje (pozor, včetně sexuálně explicitních materiálů)
http://www.nlacolumbus.com/NLAC_resources_page.html

Webové stránky organizace National Coalition for Sexual Freedom

National Coalition for Sexual Freedom sídlí v USA, poskytuje informace, podporu, sdružuje BDSM komunity, sbírá data, školí profesionály a vede seznamy lékařů, psychologů a specialistů dalších profesí, kteří jsou vstřícní k osobám s odlišnou sexuální preferencí (Kink-Aware, Kink-Friendly, Kink-Knowledgeable) a vede knihovnu užitečných článků.
<https://ncsfreedom.org>

údaje o BDSM pro lékaře: s čím může přijít pacient za lékařem, jak se ptát, abych vyloučil násilí, o čem BDSM pacienta poučit
<https://ncsfreedom.org/component/k2/item/448-sm-issues-for-healthcare-providers.html>

Webové stránky terapeutů z USA

BDSM pro psychoterapeuty – text od Keely Kolmes (K. Kolmes má i osobní webové stránky)
<http://societyforpsychotherapy.org/an-introduction-to-bdsm-for-psychotherapists/>

Margaret Nichols
<http://www.ipgcounseling.com>

Webové stránky praktikujících – Ambrosio

webová stránka „Ambrosio“ s informacemi o BDSM obsahuje články od osob, které publikovaly celkem úspěšné knihy o BDSM (J. Wiseman, W. Henkins. I. Green) a aktuální a nejdůležitější informace ohledně bezpečnosti a bezpečného praktikování (například nebezpečí škrcení a her s dechem, bezpečné bičování, ochrana proti HIV, jak odpovídat dětem, jak se rozejít apod.)
<http://www.evilmonk.org/a/menu.cfm>

základní rady pro začátečníky
<http://www.evilmonk.org/a/begintip.cfm>

Webové stránky praktikujících – Kate Kinsey

Pod odkazem Kink Q & A jsou na webových stránkách Kate Kinsey uvedeny užitečné rady pro submisivní ženy, rady pro nově příchozí do BDSM a postřehy k některým problémům
<http://www.katekinsey.com/kink-q--a.html>

Webové stránky Jozífková

texty o BDSM v češtině, některé odborné články, odkazy na užitečné zdroje podrobněji, překlady, disertační práce o BDSM Jozífková 2007
www.en-k.net

disertační práce Jozífková 2016: základní pojmy a principy chování z oborů etologie, sociobiologie a behaviorální ekologie, pornografie a trestné činy, evolučně biologické kořeny BDSM, BDSM a násilí, a články v příloze <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/115152>

odborné články česky i anglicky, například *Sadomasochistický sex: rozdíl mezi „zdravým“ BDSM a násilím v sexu a v partnerském vztahu*
https://www.researchgate.net/profile/Eva_Jozifkova2/contributions

Závěr

Sexuální preference pro BDSM sama o sobě nevede k sexuálně motivovaným trestným činům, zneužití, neschopnosti prožívat lásku a podobně. Velká část osob se snaží praktikovat BDSM aktivity konsensuálně. Jak dokládají data Wright et al. (2015), z důvodu neznalostí, nehod i díky úmyslnému záměru některých jedinců byli zejména nově příchozí vystaveni porušování konsensu. Preference pro BDSM má pravděpodobně kořeny v přirozeném chování lidí. Může se jednat o různé reprodukční strategie, které se takto projevují u populací v demokratických státech. Podle současných znalostí mělo sexuální fantasie, které by mohly nasvědčovat preferenci pro některou z BDSM aktivit až 50 % osob. Své sexuální preference pro BDSM si lidé uvědomují v raném věku. Existuje tedy velké množství těch, které mohou v různých etapách svého života potřebovat informace o BDSM a pomoc informovaného lékaře či jiného specialisty.

Poznámka 1. Lidé se někdy snaží domlouvat tak, že dají svému protějšku zaškrtnat seznam praktik. Nově příchozí, který se teprve snaží zorientovat se svých sexuálních preferencích, pravděpodobně nebude mít přesnou představu o tom, co která praktika obnáší. Značnou část sexuálních aktivit lze provozovat s různou intenzitou. Je potřeba zjistit, co kdo pod kterou praktikou myslí a s jakou intenzitou ji chce provádět.

Poznámka2. BDSM komunita používá pojem predátor pro někoho, kdo úmyslně vyhledává osoby, které nemají šanci se bránit, a praktikuje s nimi sex způsobem, který vyhovuje predátorovi namísto toho, aby tyto osoby mohly v rámci BDSM definovat svoje potřeby a praktikovat BDSM sex konsensuálním způsobem (Wikipedia 2016). Osoby, které predátor vyhledává, bývají často nově příchozí do komunity, osoby bez přístupu k informacím a pravděpodobně také osoby, které již byly v minulosti vystaveny násilí, manipulaci a týrání a jsou proto zranitelnější (Jozífkova 2008; Wright et al. 2015). Další skupinou mohou být osoby v sociálněekonomické tísní. Predátoři plánují nedodržení safeword, překračování limitů svých partnerů nebo používají manipulace. Typická je jejich snaha izolovat vytypovaného jedince (Kinsey 2016) a podkládat mu zavádějící informace (en.k 2003; Jozífkova 2008; Kinsey 2016). Například namlouvají ostatním, že „safeword je zbytečné“, „otrok se zcela odevzdá a nemá limity“, „musí dělat vše, co Pán/Paní chce“, „to a to je správné BDSM“, při té a té praktice nebo tom a tom vztahu se „musí trpět“, jinak to „není BDSM“, „do správného BDSM nepatří láska, jen vlastnictví“, on „vycvičí“ nováčky pro jiné členy komunity, nebo například že bez sdělování osobních údajů, sdělování sexuálních představ, či dokonce vstřícného sexuálního chování k predátorovi nebo dalším osobám v komunitě nebudou do komunity přijati (en.k 2003; Jozífkova 2013a; Kinsey 2016). Osoby však mohou manipulovat nejen chování osob s tendencí k submisivitě, ale také dominantů a sadistů. Například jim mohou namlouvat, aby se chovali nekonsensuálně či nevhodně k osobám, se kterými praktikují BDSM sex („správný dominant dělá to a to...“) (en.k 2003; Jozífkova 2008). Predátoři mohou být i jádrem lokální BDSM skupiny či komunity. Predátoři se tedy

mohou vyskytovat jak izolovaně od komunity, tak na setkáních a srazech BDSM komunit, kde mohou patřit k organizátorům nebo respektovaným osobám (Wright et al. 2015).

Literatura

A Submissive's Initiative. Subspace and Aftercare. <http://asibdsm.com/subspace-after-care/>. Získáno dne 13.11.2016.

Alcock J. Animal Behavior: An Evolutionary Approach. 10th ed. Sunderland: Sinauer Associates; 2013.

Bezreh T, Weinberg TS, Eedgar T. BDSM Disclosure and Stigma Management: Identifying Opportunities for Sex Education. American Journal of Sexuality Education. 2012;7:37-61.

Buss DM, Craik KH. The Frequency Concept of Disposition - Dominance and Prototypically Dominant Acts. Journal of Personality. 1980;48(3):379-92.

Connolly PH, Haley H, Gendelman J, Miller J. Psychological functioning of bondage/domination/sadomasochism (BDSM) practitioners. Journal of Psychology & Human Sexuality. 2006;18(1):79-120.

Cross PA, Matheson K. Understanding sadomasochism: An empirical examination of four perspectives. Journal of Homosexuality. 2006;50(2-3):133-66.

Dancer PL, Kleinplatz PJ, Moser C. 24/7 SM slavery. Journal of Homosexuality. 2006;50(2-3):81-101.

en.k. SM komunity obecně a situace v českých SM komunitách. <http://www.en-k.net/skupiny.html>. 2003. Získáno dne 13.11.2016.

Ernulf KE, Innala SM. Sexual Bondage - A Review and Unobtrusive Investigation. Archives of Sexual Behavior. 1995;24(6):631-54.

Goldberg LR. A broad-bandwidth, public domain, personality inventory measuring the lower-level facets of several five-factor models. In: Mervielde I, Deary I, De Fruyt F, Ostendorf F, editors. Personality Psychology in Europe. Tilburg: Tilburg University Press; 1999. p. 7-28.

Herbert A, Weaver A. An examination of personality characteristics associated with BDSM orientations. The Canadian journal of human sexuality. 2014;23(2):106-15.

Janus SS, Janus CL. The Janus Report on Sexual Behavior. New York: John Wiley & Sons; 1993.

Joyal CC, Cossette A, Lapierre V. What Exactly Is an Unusual Sexual Fantasy? Journal of Sexual Medicine. 2015;12(2):328-40.

Joyal CC, Carpentier J. The Prevalence of Paraphilic Interests and Behaviors in the General Population: A Provincial Survey. The Journal of Sex Research. 2016 Mar 3;1-11.

Jozifkova E. Sadomasochistický sex: jak pracovat s BDSM pacienty. Sexuologia. 2007;7:23-7.

Jozifkova E. BDSM, SM, D/s v otázkách a odpovědích 2008. <http://www.en-k.net/questions/>. 2008. Získáno dne 13.11.2016

Jozifkova E. Revize F65.5: Sadomasochistický sex jako alternativa a nikoliv jako porucha. *Sexuologia* 11, 20-23. 2011.

Jozifkova E, Bartos L, Flegr J. Evolutional background of dominance/submissivity in sex and bondage: the two strategies? *Neuroendocrinology Letters*. 2012;33(6):636-42.

Jozifkova E, Konvicka M. Sexual Arousal by Higher- and Lower-Ranking Partner: Manifestation of a Mating Strategy? *Journal of Sexual Medicine*. 2009;6(12):3327-34.

Jozifkova E. Consensual Sadomasochistic Sex (BDSM): The Roots, the Risks, and the Distinctions Between BDSM and Violence. *Current Psychiatry Reports*. 2013;15(9):392.

Jozifkova E. Sadomasochistický sex: rozdíl mezi „zdravým“ BDSM a násilím v sexu a v partnerském vztahu. *Sexuológia*. 2013;13(2): 29-34.

Jozifkova E, Konvicka M, Flegr J. Why do some women prefer submissive men? Hierarchically disparate couples reach higher reproductive success in European urban humans. *Neuroendocrinology Letters*. 2014; 35(7), 594-601.

Kinsey K. Sub-frensy. <http://www.katekinsey.com/sub-frenzy.html>. Získáno dne 13.11.2016

Kolmes K, Stock W, Moser C. Investigating bias in psychotherapy with BDSM clients. *Journal of Homosexuality*. 2006;50(2-3):301-24.

Mast MS, Hall JA, Roter DL. Caring and dominance affect participants' perceptions and behaviors during a virtual medical visit. *Journal of General Internal Medicine*. 2008;23(5):523-7.

Mennill DJ, Ramsay SM, Boag PT, Ratcliffe LM. Patterns of extrapair mating in relation to male dominance status and female nest placement in black-capped chickadees. *Behavioral Ecology*. 2004;15(5):757-65.

Moore L, Pincus T, Rodemaker D. What Professionals Need to Know About BDSM. Glossary of terms. https://ncsfreedom.org/images/stories/pdfs/Activist/BDSM_Pamphlet-Glossary_of_BDSM_Terms.pdf. Získáno dne 10. 11. 2016.

Newmahr S. Rethinking Kink: Sadomasochism as Serious Leisure. *Qualitative Sociology*. 2010;33(3):313-31.

Powls J, Davies J. A Descriptive Review of Research Relating to Sadomasochism: Considerations for Clinical Practice. *Deviant Behavior*. 2012;33(3):223-34.

Revise F65. Finland joins Nordic sexual reform. http://www.revisef65.org/finland_eng.html. 2011. Získáno dne 26.3. 2016

Richters J, de Visser R, Grulich A, Rissel C. Demographic and psychosocial features of participants in BDSM sex: Data from a national survey. *Journal of Sex Research*. 2008;45(2):98-9.

Richters J, Grulich AE, de Visser RO, Smith AMA, Rissel CE. Sex in Australia: Autoerotic, esoteric and other sexual practices engaged in by a representative sample of adults. *Australian And New Zealand Journal Of Public Health*. 2003;27(2):180-90.

Sandnabba NK, Santtila P, Nordling N. Sexual Behavior and Social Adaptation Among Sadomasochistically-Oriented Males. *Journal of Sex Research*. 1999;36(3):273-82.

The Submissive Guide. Subspace. <http://www.submissiveguide.com/encyclopedia/subspace/>. Získáno dne 13. 11. 2016.

Weinberg MS, Williams CJ, Moser C. The Social Constituents of Sadomasochism. *Social Problems*. 1984;31(4):379-89.

Weinberg TS. Sadomasochism and the social sciences: A review of the sociological and social psychological literature. *Journal of Homosexuality*. 2006;50(2-3):17-40.

Wikipedia. Sexual predator. https://en.wikipedia.org/wiki/Sexual_predator. Získáno dne 13. 11. 2016.

Wismeijer AA, van Assen MA. Psychological Characteristics of BDSM Practitioners. *Journal of Sexual Medicine*. 2013;10(8):1943-52.

Wright S, Stambaugh RS, Cox D. Consent Violation Survey. Technical Report. August 2015. https://ncsfreedom.org/images/stories/2015_Survey_PDFs_ETC/Consent%20Violations%20Survey%20Analysis%20final.pdf. 2015. Získáno dne 13. 11. 2016.